

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004
Mesečna naročnina 18 lir, za inozemstvo 30.50 lir.
Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.394 za isprate
Zastopstvo za oglašje iz Italije in inozemstva ima: UPI S. A. Milano

SLOVENECE

Naročite se čimprej na
»SLOVENECEV KOLEDAR«
da ne boste ostali brez objel!

NOVEMBER - 1943

30
TOREK

Hohe Kampfleistungen unserer Truppen

107 Sowjetpanzer abgeschossen - 72 Sowjetflugzeuge in zwei Tagen vernichtet - Hohe feindliche Verluste an der süditalienischen Front

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 29. Nov. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Auf der Landenge von Perekop scheiterten mehrere mit starker Artillerieunterstützung vorgetragene feindliche Angriffe.

Am Brückenkopf Nikopol und im grossen Dnjepr-Bogen griff der Feind an den bisherigen Schwerpunkten mit starken Kräften weiter an, konnte jedoch nur einige örtliche Einbrüche erzielen, die abgeriegelt wurden. 107 Sowjetpanzer wurden abgeschossen.

Besonders heftig waren die Kämpfe im Einbruchraum südlich Kremenchuk. Hier schlugen unsere Truppen die Angriffe mehrerer feindlicher Schützendivisionen ab und traten an einigen Stellen zum Gegenangriff an. Auch aus den Abschnitten von Tscherkassy, Kiew und Korosten werden erbitterte Kämpfe gemeldet, dabei hatte ein eigenes Angriffsunternehmen westlich Kiew Erfolg.

Am 27. und 28. November wurden im Südabschnitt der Ostfront 72 Sowjetflugzeuge abgeschossen. 6 eigene Flugzeuge werden vermisst.

Im gesamten Kampfraum von Gomel flammten wieder schwere Kämpfe

auf. Das verschlammte Gelände und der starke Druck des angreifenden Feindes fordern von unseren Truppen, die zähen Widerstand leisten und immer wieder zu Gegenstössen antreten, hohe Kampfleistungen.

Während südwestlich Smolensk örtliche Angriffe des Feindes zum Teil im Nahkampf abgewehrt wurden, brachten eigene Angriffe südwestlich Nowel trotz schwieriger Wetter- und Geländebedingungen und hartnäckigen feindlichen Widerstandes weitere örtliche Erfolge.

An der süditalienischen Front schiebt sich der Feind im Ostabschnitt mit starken Kräften an unsere Stellungen am Nord-Westrand des Sangro-Tales heran. Am Vortage eingebrochene britische Kampfgruppen wurden im Gegenstoss unter hohen feindlichen Verlusten wieder geworfen. Gefangene blieben in unserer Hand.

Feindliche Störflugzeuge überflogen in der vergangenen Nacht das westliche Reichsgebiet.

Einige deutsche Flugzeuge unternahmen in der Nacht zum 29. November Störangriffe gegen Ziele in Südostengland.

Veliki vojaški uspehi naših čet

107 sovjetskih oklepnikov sestreljenih - 72 sovjetskih letal uničenih v dveh dneh - Visoke sovražne izgube na južnoitalijanskem bojišču

Führerjev glavni stan, 29. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na Perekopski ožini se je izjavilo več z močno topniško podporo izvedenih sovražnikovih napadov.

Pri nikopoljskem mostišču in v velikem Dnjeprskem loku je sovražnik na dosedanjih težiščih znova napadel z močnimi silami, uspehi pa so mu le nekateri krajevni vdori, ki so bili zaježeni. Sestreljenih je bilo 107 sovjetskih oklepnikov.

Posebno siloviti so bili boji v vdornem prostoru južno od Kremenchuga. Tu so odbile naše čete napade več sovražnih strelskih divizij ter so na nekaterih mestih prešle v protinapade.

Tudi z odsekov pri Čerkasijah, Kijevu in Korostenu javljajo o srđitih bojih. Uspeh je imelo lastno napadalo podjetje zapadno od Kijeva.

Dne 27. in 28. novembra je bilo na južnem odseku vzhodnega bojišča sestreljenih 72 sovjetskih letal. Pogrešamo 6 lastnih letal.

Na celotnem bojišču pri Gomelu so znova vzplameli teži boji. Ozemlje, ki

se je spremenilo v blato, in močan pritisk napadajočega sovražnika zahtevata od naših čet, ki se žilavo upirajo in vedno znova prehajajo v protinapade, velikih vojaških naporov.

Dočim so bili južnozahodno od Smolenska krajevni sovražni napadi delno v bojih iz bližine zavrnjeni, so dovedli lastni napadi južnozahodno od Nevela vkljub težavnim vremenskim in ozemljskim razmeram in vkljub trdovratnemu sovražnikovemu odporu do nadaljnjih krajevnih uspehov.

Na južnoitalijanskem bojišču rine sovražnik na vseh odsekih z močnimi silami k našim položajem na severnozahodnem robu doline Sangro. Britanske čete, ki so prejšnjega dne vdrle, so bile s protisunkom in z visokimi sovražnimi izgubami znova vržene nazaj. Zabili smo ujetnike.

Sovražna motilna letala so v pretekli noči preletela zahodno državno področje.

Nekaj nemških letal je v noči na 29. november izvedlo motilne polete nad cilji v južni Angliji.

Der Passierscheinzwang in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« aufgehoben

Der Oberste Kommissar in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« hat verfügt, dass der Passierscheinzwang in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« aufgehoben ist. Wer sich im Gebiet der Operationszone »Adriatisches Küstenland« aufhält, muss ständig einen gültigen, mit Lichtbild versehenen amt-

lichen Personalausweis mit sich führen. Die Bestimmungen, die das Betreten örtlich bestimmter Sperrgebiete oder das Betreten der öffentlichen Strassen, Plätze und Wege zur Nachtzeit (Sperrstunden) verbieten, werden durch die Aufhebung des Passierscheinzwanges nicht berührt.

Obveznost propustnice za »Jadransko Primorje« odpravljena

Der Oberste Kommissar na operacijskem ozemlju »Jadransko Primorje« je odredil, da se ukine obvezna posest propustnice na operacijskem ozemlju »Jadransko Primorje«. Kdor se zadržuje na področju operacijskega ozemlja »Jadransko Primorje«, mora imeti stalno pri se-

bi veljavno, s fotografijo opremljeno uradno osebno izkaznico. Predpisi, ki prepovedujejo vstop v lokalno blokirane kraje ali dostop na javne ceste, trge in pota ponoči (po policijski uri), se ne spreminjajo z ukinitvijo obvezne posesti propustnic.

Dr. Ley o brezimnih junakih domovine

Magdeburg, 29. nov. DNB. Na nekem zborovanju političnih voditeljev pokrajine Magdeburg-Anhalt, ki se je vršilo v nedeljo, je pohvalil državni organizacijski vodja dr. Ley raznovrstno junško obnašanje mož in žena, ko stoje v borbi domovine in ki nimajo slavnih imen, ki pa so se v teh dneh izkazali kot odlični voditelji. »Vzgoja stranke«, je dejal dr. Ley, »se sedaj odločilno kaže in predstavlja nemški narod v skupnosti, katere moč in sposobnost odločitev svet deloma občuduje, deloma pa nam jo zavida. Naša vztrajnost, naša uvidenost in naša vera, ki se enako očitujejo v boju nemškega vojaka kot v neprestan-

em delu ustvarjajoče domovine, nam jamčijo zmago pod Führerjevimi zastavami.« Ko je prešel na dejstvo desetletnega obstoja organizacije »Kraft durch Freude«, je dejal dr. Ley: »Nemški narod je lahko ponosen, da je uspešno to revolucionarno narodno-socialistično delo, zakaj malokatero drugo delo tako jasno izraža narodno-socialistični svetovni nazor in je prežeto z njegovim duhom kot prav »Kraft durch Freude«. Po premaganju navalne primitivnosti iz širokih step vzhoda se bo izkazala pravilnost naše poti in s tem bodo vidne vse energije, ki izvirajo iz ideje ustanove »Kraft durch Freude«.

Nova japonska pomorska zmaga

Štiri letalonosilke in dve križarki potopljene, več drugih vojnih ladij poškodovanih

Tokio, 29. nov. Vzhodnonazijska služba DNB-ja. Cesarski japonski glavni stan poroča: Japonska mornariška letala so zvečer 26. novembra napadla skupine sovražnih vojnih ladij zahodno od Gilbertovega otočja ter so potopila dve veliki letalonosilki. Pri tem je bilo izgubljeno eno japonsko letalo. V bodoče se bo ta pomorska bitka imenovala »druga letalska bitka pri Gilbertovem otočju«.

27. novembra je sledil ponoven napad na nadaljnje sovražne enote v istem vodovju, pri katerem sta bili

zadeti še dve letalonosilki ter se je ena večjega tipa takoj potopila. Nadalje sta bili potopljeni še dve križarki, dočim je bila neka velika križarka ali bojna ladja poškodovana in zažgana. Japonske izgube znašajo pet letal. Ta bitka se bo imenovala »tretja letalska bitka pri Gilbertovem otočju«.

Neka japonska podmornica je v jutranjih urah 25. novembra napadla neko sovražno letalonosilko zahodno od otoka Makin in jo je tako težko poškodovala, da lahko računamo z njeno izgubo.

Dr. Hacha - pet let državni predsednik

Praga, 29. nov. Ob peti obletnici izvolitve dr. Hache za državnega predsednika so bile v raznih večjih mestih Češke in Moravske proslave, na katerih so govorili člani protektoratske vlade. V Pragi je poudaril finančni minister dr. Kalfus, da je bilo dr. Hachi že od vsega početka jasno, da je možen nadaljnji politični razvoj češkega naroda le z naslonitvijo na Nemčijo. Minister je dejal, da je vključenje v Nemčijo prineslo češkemu narodu bistveno izboljšanje posebno v gospodarskem in socialnopolitičnem oziru.

Predsednik vlade in minister za pravosodje dr. Krejčí je dejal v Brnu, da so izkušnje štirih let tega ogromnega boja privedle od tega, da danes ni več nobene pošteno mislečega Čeha, ki bi ne hotel ali ne mogel pravilno ceniti državnika dejanja dr. Hache in njegove dosedanje politike. V Plznu je rekel notranji minister Bienert, da je dr. Hacha ustvaril novo in trajno sožitje češkega in nemškega naroda v okviru velikonemškega rajha.

Minister za šole in ljudsko prosveto Moravec je izjavil v Kraljevem Gradcu, da se je državni predsednik dr. Hacha vrnil k zdravi tradiciji češke politike sv. Vavclava. Minister za poljedelstvo Hrušy je poudaril v Budjevicah, da je delo državnega predsednika in vlade popolnoma v skladu s stališčem vsega naroda. Vsa ta velika himna dela izraža lojalnost od Nemčije in stališče k njenemu boju za vso Evropo. Minister za promet in tehniko dr. Kamenický je opozoril v Moravski Ostravi na koncepcijo dr. Hache, ki odgovarja češkemu združenju narodnemu spoznanju resničnosti in prednosti širokega in učinkovitega sodelovanja pri zgradnji novega socialnega reda.

Zeneva, 29. nov. DNB. Komunistični časopis »Daily Worker« zahteva popolno spremembo Churchillove vlade. Vojne ministre Grigga, Ameryja in Simona naziva »primere delovne nesposobnosti in reakcije«.

Največja nevarnost za Evropo

Viehy, 29. nov. DNB. »Stalinov imperializem je največja nevarnost, ki je kdaj koli ogrožala Evropo«, pravi nek komentator francoske agencije OFI v svojem članku o sklepih moskovske konference, o Stalinovem govoru, ki ga je imel ob tej priliki, ter o izjavi sovjetskega poslanika Umanskega o ponovni vzpostavitvi sovjetskih mej iz leta 1941. Ob koncu navaja komentator izrek nekoga Stalinovega sovjetskega vojaškega sodelavca, ki je dejal, da je Evropa le uporniška pokrajina Velike Rusije.

Žrtve kolere v Bengaliji

Zeneva, 29. nov. DNB. »Timesov« dopisnik poroča iz Kalkutte, da je kolera samo v indijski pokrajini Bengaliji od 10. julija tega leta zahtevala 60.000 človeških žrtev, 60 do 70% vseh obolelih ljudi je umrlo. Število žrtev, ki so jih zahtevale ostale kužne bolezni in epidemije, še ni ugotovljeno. Zelo je razširjena tudi malarija, ker ni na razpolago dovolj kinina.

Anglosaška propaganda vedno govori, kako bodo zavezniki po vojni pomagali malim narodom v Evropi ter jim nudili potrebno hrano, da ne bodo umrli od glada ter jim nudili tudi vse druge potreščine, kakor zdravila in podobno. Indija nam je lep primer, kakšna je njihova pomoč v praksi. Tamkaj ljudje od lakote umirajo, čeprav niso od nikogar drugače okupirani kot od Angležev, poleg tega pa umirajo zaradi nalezljivih bolezni, kuže in kolere, ker jim manjka zdravil. Če Anglosasi niti tem ljudem ne morejo pomagati ter jih rešiti lakote in kužnih bolezni, kako naj bi pozneje pomagali drugim narodom?

Nova ureditev italijanske vojske

Rim, 29. nov. DNB. »Nova republikanska vojska nima nič skupnega z bivšo kraljevo armado«, je dejal govornik rimskega radija v nekem tolmachenju sedaj uvedene ureditve republikanske vojske. Dejansko je bila bivša vojska z dekretom z dne 27. oktobra tega leta razpuščena. Jasna ločitev pa je bila izvršena že z dogodki 8. septembra. Pripadniki bivše vojske, ki se niso prostovoljno stali na razpolago novi vojski, so bili brez izjeme upokojeni ali pa odpuščeni. Castniki in podčastniki nove vojske so vsi brez izjeme stopili v armado prostovoljno. Castniški naraščaj pa mora služiti od najnižje stopnje naprej. V miru je vojska podrejena ministru za narodno obrambo, v vojni pa šefu generalnega štaba.

Razpust kominterne — prevara za šolarčke

Madrid, 29. nov. DNB. Iz Buenos Airesa poročajo, da je argentinski list »Pueblo« objavil dopis nekega mehiškega sodruknika z imenom Alfonso Junca, v katerem pravi med drugim dobesedno naslednje: »Takozvani razpust kominterne lahko prevari le šolarčke. Ona namreč še vedno vrši zelo intenzivno propagando. Z vzpostavitvijo diplomatskih stikov med Mehiko in Sovjetsko zvezo so boljševizmu odprta vsa vrata. Boljševiški vpliv se je neverjetno ojačil in njihova demagogija se poslužuje vseh možnih sredstev. Ker smo zavezniki, se komunistična propaganda v naši državi lahko svobodno razvija. Vojna je za Moskvo le pretveza. Resničen cilj boljševikov je ustanovitev sovjetske republike v Mehiki. To čutimo na lastni koži. Komunistični kolovodje se ne sramujejo izkoristiti vsake priliko: demonstracij zaradi lakote, vsakovrstnih prireditvev, takozvanih zmagovalnih kongresov, diplomatskih sprejemov, vse jim pride prav in vse je v znamenju njihovega hujskanja.

Podrobnosti o potresu v Turčiji

Solija, 29. nov. DNB. Po poročilih radijske postaje v Ankari je zahteval potres v Turčiji preko tisoč mrtvih. Vlada je poslala v razdejane pokrajine poseben vlak, ki naj nudi prvo pomoč.

Istambul, 29. nov. DNB. V soboto so občutili v Ankari med 12.23 in med 1.25 tri močne sunke. Prebivalstvo je bežalo na ulice, vendar ni bilo nikake posebne škode.

Istambul, 29. novembra. DNB. O potresni katastrofi v Turčiji javljajo naslednje podrobnosti:

Kraj Vezirköprue je popolnoma porušen. V Ladiku stojih samo še dve hiši. V njegovi okolici je v daljavi treh kilometrov porušena železniška proga. Enakoto so nesposobne za vožnjo tudi asfaltna ceste, ki so dobile razpoke, luknje ali pa so bile zasute. V nedeljo ob 14.30 so javili, da je znašalo število mrtvih v okraju Deše Bogan 537 in v Tokatu 151. V Tokatu se je porušilo 12 mostov, 12 hiš ter dve javni zgradbi. Velika škoda je nastala tudi v kraju Kastomani. Doslej so tamkaj našli 338 mrtvecev. Nadaljnjih 60 mrtvecev javljajo iz Taškoprna in iz Tosije. Reševalna dela se nadaljujejo.

Kratka poročila

Rim, 29. nov. DNB. Z naredbo min. za narodno obrambo maršala Grazianija je bil za vso italijansko vojsko kot edini vojaški pozdrav uveden rimski pozdrav.

Milan, 29. nov. DNB. S sklepom ministrskega sveta so bile zaplenjene vse v židovski posesti nahajajoče še starine, umetniški predmeti in knjižnice.

„Völkischer Beobachter“ o napadu na Berlin

Berlin, 28. nov. DNB. »Völkischer Beobachter« graja v svoji nedeljski izdaji poročanje nekaterih švedskih listov in švedskega radia o terorističnih napadih na Berlin. Dočim nevtralnno inozemstvo splošno priznava disciplino in zgledno držanje berlinskega prebivalstva in je celo angleški list »Times« ugotovil, da Nemčije ni mogoče zlomiti, je pa švedski radio izkoristil bombne napade na Berlin za obrekovanje nemškega naroda in pokazal neko »naravnost snalsko veselje« zaradi berlinskih napadov na Nemčijo. Pri tem je šel švedski radio tako daleč, da je prinesel poročilo nekega očividca s trikotratno trditvijo, da so Nemci pričeli z letalsko vojno proti civilnemu prebivalstvu. Če bi to trditve izrekel Winston

Churchill, ki bi rad s tem opral svojo krivdo, ne bi bilo to nič čudnega. Toda prevzemanje angleške propagandne laži v nevtralnno poročevalsko službo ne more ničesar omiliti, niti ne naknadna izjava, da je šlo pri tem le za »tehnično pomoč«. To obnašanje pa je že prekosila trditve nekega švedskega lista, da v Berlinu v četrtki ni nihče več delal in da je mesto napravilo vtis gigantske zločinske kolonije. »Völkischer Beobachter« poudarja na koncu, da lahko na vse to gledamo le z ledeno mrzlim prezirom in da sične opazke vzbujajo v nemški zavesti le enaka čustva, kot jih vzbujajo v Nemčiji teroristični napadi sami. To naj si zapomni narod, ki dopušča tako obrekovanje svoje poročevalske službe.

Diplomatski dopisnik DNB-ja o terorističnem napadu na Berlin

Berlin, 29. nov. DNB. Diplomatski dopisnik DNB-ja dr. Siegfried Horn piše:

Istčasno s svojimi terorističnimi napadi na državno prestolnico so Angleži razvili propagandno gonjo, ki naj dokaže verjetnost »omajanja nemške volje do odpora in pripravljenost nemškega naroda za kapitulacijo«. V ta namen tolmarijo kot polizkusne balone za mir celo inozemska polovanja nemških osebnosti, ki nimajo z državno politiko prav nobene zveze, da popolnoma molčimo o posebni vlogi, ki jo pripisujejo Vatikanu. Trditve, da se za temi govoricami ne skriva Anglija, temveč Nemčija, ki tiplje na političnem polju, tako zelo spominja na besede »držite tate«, da zaslužijo, da jo omenimo. Vsa Nemčija je, kot je dokazal tudi zadnji članek ministra dr. Goebbelsa v tedniku »Das Reich«, popolnoma prepričana, da zahteva spor med Evropo in

njenimi smrtnimi sovražniki, pa naj pridejo ti od koder koli že, jasne odločitve in da jo bodo kljub vsem terorističnim napadom in propagandnim lažem Nemčija in njeni zavezniki tudi ustvarili. Sovražni tabor ima le eno skupno stvar: namreč voljo vse uničiti. Zakaj o njegovih zmognosti, izgraditi v primeru zmage res pravičen in trajen mir, dvomijo celo v lastnem taboru, kar odkrito priznava britanski tednik »Weekly Review«. »Besedo demokracija«, tako pravi ta list, »zelo zlorablja. Ne razumejo je vsi zavezniki enako. Eni menijo, da se krijeja pojma demokracija in komunizem, dočim istoveljijo drugi demokracijo z birokratizmom.« Mi bi pa še pristavili, da si vsi priznavajo demokratsko masko, da bi lahko čim bolj prevarali svoje zaveznike in vse one, ki se iz težke resničnosti zatekajo v svet svojih želja.

Proti oboževanju boljševizma v Angliji

Zeneva, 27. nov. DNB. Britanski generalni major Guy P. Dawnay, ki sicer v načelu soglaša z zvezo Anglije z boljševizmom, v objektivnem članku o sovjetskih razmerah kritizira govorice, ki pravijo, da je sovjetsko junastvo rešilo Anglijo. General meni, da namreč ni nujno, da bi postala marksistična življenjska filozofija tudi narodna filozofija Evrope. Enako pravi, da ne moremo trditi, da Sovjeti kar žare od bratovske ljubezni do bližnjega in da goje nežna čustva do vseh verstev. Presenetljive primere za resničnost vsega tega bi lahko našli v Willkijevi knjigi »One World«. Willkie piše namreč takole: »Vsa vrhnja in srednja plast prebivalstva v Sovjetski zvezi je bila praktično popolnoma uničena. Sovjeti smatrajo to seveda za junško dejanje.« Še bolj pa preseneča, ako piše Willkie, da mu je Stalin dejal: »Mi smo demokratska država.« Ali ne bi človeka enako zadelo, če bi Churchill nekega dne izjavil, da se bore Angleži predvsem za »popolno enakost vseh ljudi«, ali pa, če bi dejal Roosevelt, da se Amerikanci odlikujejo zlasti po svojem »fevdalnem in aristokratskem dohu«?

O takih trditvah rečemo lahko le, da so nesmiselne, to pa tudi v primeru, če kak časopis, kot na primer »News Statesman and Nation« v prizadevanju, da bi našel kak izhod za boljševiško državno obliko, slednjo imenuje »v svojih funkcijah demokratsko«. Vsaka primera boljševiškega državnega sistema z demokratskimi ustanovami je čisto navadna nesramnost.

V Angliji se že dolgo opaža kult boljševizma, kar je postalo že nekam mo-

148 italijanskih železniških tatov aretiranih

Rim, 29. nov. DNB. Fašistična železniška milica je v času od 3. do 11. novembra aretirala 148 železniških tatov. Ugotovili so, da je obsegal plen teh roparjev vsakovrstno blago, predvsem živila, blago za obleke, čevlje, perilo, tobakne izdelke in kuhinjsko sol. Zločinci, ki so bili aretirani na kolodvorih v Milanu, Padovi, Borgighieri, Bresciji, Bergamu in v Veroni, so izvršili svoje tatvine deloma z vednostjo in s pristankom nastavlencev in uradnikov italijanskih državnih železnic. Preiskave se nadaljujejo.

Berlin, 29. nov. DNB. Na bojišču pri Kijevu je sovražnik severno od ceste Kijev—Žitomir znova napadel nemške, pri zadnjih napadalnih bojih dosežene črte. Številni sunki so se izjalovili v obrambnem ognju. Uspeh pa je nemški napad pri Korostenu.

Grozodejstva komunistov v Gorskem Kotaru

Tudi tam je pobitih več duhovnikov, vasi so požgane, domovi uničeni

Očividce, ki se je udeležil pohoda nemške vojske proti komunističnim tolpom ob hrvaški meji, nam pripoveduje:

Dne 19. oktobra smo odšli iz domobranske kasarne obnem z Nemci v ofenzivo preko Trsta, Reke v Vrbovsko. V Opčinah so skoraj povsod lepo slovensko govorili in bili z domobranci zelo prijazni. Prej so bili tu komunisti, ki so čakali na vračajoče se internirane in jih sprosti mobilizirali. Iz enega suženstva so ti sestradani nesrečniki padli v drugo — še hujše. Z nemško vojsko smo šli v Brod na Kolpi, potem na Banjaloko pri Kočevju. Vasi so večinoma prazne, ljudje so zbežali, ker so jih komunisti zastrašili, češ da Nemci vse pobijejo. Cesta je zelo prekopana. Kopali so kočevarski rudarji v hudem dežju; ko so pa prišli domov na počitek, so se jedli neslan sok, medtem ko so se terenci in njih ženske basali z mesom, čeprav niso nič delali. Na nadaljnji poti do Morave pri Cvišljarih ni padel niti en strel. Komunisti so bežali pred nami dve uri hoda po gozdovih. V Moravi so bili vsi moški doma in so se zelo veselili našega prihoda. Tu smo zvedeli, da je v Kočevski Reki poslovalo sodišče, ki mu je predsedoval prosluli Peter Grčar, sedaj invalid. Drug dan smo šli proti Kočevju. Če bi ne videl toliko orožja okrog sebe, bi mislil, da gremo na sprehod, tako je bilo mirno. Cesta pri Livoldu je prekopana. Čez sta šla dva tanka in ujela terenca **Jakoša** iz Mahovnjaka. Pri sebi je imel letak hrvaških komunistov, ki hudo zabavljajo čez komunističnega glavarja Tita. Hrvaški komunisti ugotavljajo, da so izgubili ogromno ljudi in premoženja in da je tudi njihova bodočnost popolnoma uničena.

V Kočevje smo prišli v petek dne 22. oktobra. Komunisti so ves italijanski plen zavlekli v Smuko in Drago pri Koč. Reki. Po zasedbi Kočevja smo šli nazaj na Brod in potem v Čabar. Prenočili smo v manjšem kraju pred Čabrom. Tam sem izvedel, da so komunisti v Gorskem Kotarju ubili pet duhovnikov. Lani so ubili župnika v Delnicah, letos pa so v Delnicah sodili in ubili ravnogorskega župnika. V Gerovem so pa na domu ubili domačega župnika brez vsake sodbe. Ljudje v Gorskem Kotarju so v obupnem položaju. Vse vasi stran od cest so požgane. Iz internacije se vračajo starčki, otroci in ženske. Njihovi domovi so požgani in razrušeni, nimajo kam iti, nimajo kaj jesti. Komunistem je cele množice palnil v bedo in v obup.

Čabar sam je zelo pokvarjen. Čeprav je bila tam komunistična komanda in je v masah streljala nedolžne žrtve, nočejo Čabranci nič povedati. Vedeli so, da Nemci ne streljajo nedolžnih, pa so se vendar štiri dni vlačili po gozdovih, šele potem so se počasi vračali. Iz Čabra smo se preko Trave, Drage, vrnili na Loški potok. Kljub temu, da so ljudje govorili o desetstotih komunistov, ni padel na nas niti en strel. Videli smo le 20 bežečih. V Loškem potoku so ljudje obupani zaradi komunističnih akcij. Ponovno so komunisti tik pred našim prihodom pobrali 20 domačih fantov, ki se niso več vrnili.

Človek ne bi verjel, kako neumne laži so komunisti širili med ljudmi. V Loški dolini so govorili, da so angleška letala v Starem trgu metala za komuniste hrano, obleko, čokolado in tako orožje, da komunisti še ravnati ne znajo z njim. Nekdo je trdil, da je videl avtomobil, ki kar sama skoči na avtomobil, čim se ta pripeleži mimo. V Starem trgu so pa govorili, da v Loški dolini mečejo angleška letala hrano, obleko in orožje. Ljudje so to tako verjeli, da je neka ženska prišla v Markovec k sorodnikom prosit, naj ji vendar dajo en del angleških darov.

Drug tak primer so povedali prisilni mobiliziranci. Nemško letalo je letelo nizko nad komunisti in ni streljalo. Komisarji so brž vzeli iz svojih torb letake in jih razdelili med komuniste, češ najnovje vesti, to je vrzel angleški avion.

Prav surovo ravnaajo komunisti s prisilnimi mobiliziranci. Po dva, po štiri skupaj so jih ubijali. Sodbja je bila prav kratka: »T hočeš bežati, zato te bomo ubili.« Prav poseben sovraštvo so kazali do Begunjev. Begunje so vse proti nam, zato bomo vse iztrebili,« so večkrat rekli.

Kmečki fant Lovko iz vasi Brezje pri Begunjah je pripovedoval, da so iz prve baterije, ki je bila dodeljena Sercejevci brigadi, hoteli ubiti štiri

Lastnikom motornih vozil

Pozivajo se vsi lastniki ali ovrtniki motornih vozil (potniških avtomobilov, tovornih avtomobilov, ambulančnih, škroplilnih ali gasilskih avtomobilov, motociklov, prikolnikov, vlačilcev itd.), ki imajo v Ljubljanski pokrajini svoje stalno bivališče, in sicer brez ozira na to, ali imajo domačo ali tujo evidenčno številko, da obvezno prijavijo vsako motorno vozilo šefu pokrajinske uprave, poslujujoč se tiskovine, ki se dobi v Uradu za civilno motorizacijo, Ljubljana, Wolfova ulica 12-I.

Te prijave, točno izpolnjene, in po lastniku ali ovrtniku podpisane, in sicer za vsako vozilo na poseben tiskovini, je poslati priporočeno ali osebno oddati najpozneje do 15. decembra t. l. v Uradu za civilno motorizacijo v izo-zib zakonskih posledic.

begunske fante. Postavili so jih v vrsto ob cesti z rokami zvezanimi na hrbtu. Štirje komunisti so se postavili vsak pred svojo žrtev, namerili puške in čakali na povelje »streljajte«. Lovko se je v zadnjem obupu vrget na komunistično vrsto, tri podrl in ušel. Četrty komunist je brž ustrelil svojo žrtev, nato pa streljal za bežečim Lovkom, ki je sklonjen hotel po hribu nazdol. Strel ga je zadel v nadržnik, v katerem je bila pločevinasta skatla. Nadržnik mu je vrglo čez glavo, vezi so se potrgale in srečno je

Uničevanje drevja v Tivoliju se nadaljuje

Ko so Badoglijevi »junaki« odnesli pete tudi z Drenikovega vrha in Rožnika, smo mogli Ljubljanci z žalostjo ugotoviti, kako neizmerno gmotno in estetsko škodo so napravili v tivoljskih in rožniških gozdovih s posekom dorašlih dreves, z nasikanjem debel in podmladka, zlasti pa tudi z obelstvitvijo lubja pri iglavcih. Razumeli smo, zakaj je bil dohod na Drenikov vrh in na Rožnik zabranjen: na Rožniškem hribu ni bilo niti ene baterije, pač pa zato pol bataljona vojnih skrivavcev v uniformah, ki so se tam dobro imeli in hoteli biti brez kontrole pri pustošenju, ki so ga uganjali iz dolgočasia — tudi spomladanski gozdni požigi izvirajo prav od tod.

Ko so »kraljevski junaki« odšli, smo se oddahnili, češ sedaj bo pa bolje: gozd in park se bo varoval in obnovil in vse se bo zopet popravilo ter nadomestilo. Lahkoverneži! Kakor je pred leti magistrat po nepotrebnem napadel najlepše tivoljske smreke (tedaj se je govorilo, da je kriv lubadar, ki ga prirodoslovci tam nikjer niso mogli najti), tako je sedaj mestna vrtnarija začela sredi nasadov na de belo sekati lepo, zdravo, doraslo drevje, ki bi moralo ostati, dokler ga je volja, saj vprav v tem je čar pristne narave.

Vprašamo, zakaj je treba sedaj izsekavati lepe trepetlike, breze, kostanje in stare, od vetrov in vremenskih nezdod lepo krivenceste jelše, ki so dale vsaj nekaj ozadja terenski risalni deski, ki so ji v vročini domišljiji nadeli visokoletni naziv otroškega paradiza. Da, paradizi z vrhami žalujkami, katerih težko mesnato listje bo jesen za jeseno polnilo bazensko dno. In kako nadležno smetje povzročajo vrbe ob spomladnem brstju in cvetju! Drugod bajeje večja v majhna jezera, pri nas so ga zasuli, ker ga arhitekt ni znal spraviti drugače v okvir svoje risalne deske — pa še obsadili so bregove, da otrok ne bo videl vodnega zrcaljenja. Posebno poglavje je obsidani potoček, ki vode skoraj nima, pač pa zato ostre kamenite robove, da si malčki ranije noge, sredi poti jim je pa vrtnar — kot zapreke pri konjskih dirkah — nastavljal trnjevega grmičja. Tik za takim »paradizem« pa se zvesto in stalno čuva nezasuta močvara, poletno kotišče komarjev. Ob poti dalje so v gozdu (!) zasedli živo mejo, umetno obrezovano in gojeno. Vrtnarija je tam med domače gozdno drevje namesto leske, gabra, lipe, bukovja, bezga, akacije v gozdu nasadila vrtnice, trnje, goli in neizraziti glog in cornus, — pač tudi nekaj borovcev in macesnov, toda vse lepo v paradni vrsti in v preočlini številni simetriji.

Vprašamo dalje, čemu je bilo treba v zadnji zimi do golega debela obsekati breze ob Cesti v Rožno dolino. Da je to čudo zimske poezije ob času kristalnega ivja na tankih brezovih vejah videl Homer, bi trikrat ponovil svoj thauma idesthai. In tega je nas oropal magistrat zaradi par smrkavih brezovih metel, ki se jih je polakomnil, — obsekana brezova debela pa križijo sedaj svoj jaceuse! Ob podaljšku te ceste ob železnici med Nunsko in Erjavčovo cesto so rastle dve ali tri častitljive stare breze, — posekali so jih, da so dobili avenijo za grmičje

zbežal na Čabar. Tudi ostala dva fanta sta srečno ušla.

Vsi prisilni mobiliziranci so v velikem strahu, ker jim komunisti stalno dopovedujejo, da Nemci vse pobijejo. Ko smo se privikar srečali, so skoraj jokali, ker so bili prepričani, da bodo takoj pobiti. Šele ko so zares verjeli, da ostanejo živi, so se takoj priglasi k domobrancem. En kmečki fant je pripeljal iz vasi kar pet svojih tovarišev: »Tu smo in z vami gremo!« Zaradi beganja po hribih je razpadla tudi elitna Tomšičeva brigada, ki je imela večših 1100 mož. Ostalo jih je le še okrog 150 z Dakijem na čelu. Star komunist je dejal: »Sedaj smo pa tako osvobodeni kakor zajci. Samo bežimo še lahko. In če eni zasedi uideмо, pademo v drugo.«

cornusa; ker se je pa le izkazalo preveliko vrtnarsko dolgočasje, so posadili tje nekaj zanikarnih, jetkovih stebel!

V grajsko okolje spada tudi častitljiva okolica. Tik ob tivoljskem gradu so lani podrl od časov sile razpadajoči kostanj z velikansko duplino, — škoda ga je bilo! Upali smo, da bo sekira prizanesla vsaj troje gahrov tik poleg. Kdor je sedaj ta posek povzročil, nima niti trohice naravnega estetskega čuta. Ta skupnica gahrov je odtehtala stokrat vse tiste umetne cvetlične potice in tortice (kakor jih primerno naziva inž. Jeglič) okrog vodometna pred gradom in ki jih vrtnarija s tako skrbjo neguje in pestuje. Bojimo se, da bo furorji podlegla tudi tisa ob gradu. Vandal je je oskrnil že s tem, da ji je obsekati pritličje, navzgor zavahane

Rdeče burke med vaškimi kozolci

Ljubljana, 29. nov.

»Slovenski poročevalci«, glasilo slovenskih komunistov, prinaša poročilo o volitvi častnega predsedstva komunistične »Osvobodilne fronte slovenskega naroda«. Če ni vse pokret »osvobodilne fronte« ena sama burka, res da krvava in grožodejska, a vendarle burka, naj presodi bralec sam iz sledečega poročila komunističnega lista. Poročilo se nanaša na zbor komunističnih odposlancev v začetku meseca oktobra. Takole pravi:

»Po končanem govoru je tov. predsednik prosil predlogov za častno in delovno predsedstvo. Edo Turnher, odposlanec Višnje gore in član propagandnega odseka, je predlagal v častno predsedstvo predstavnikov velikih zaveznic, maršala Sovjetske zveze Stalina, predsednika ZDN Roosevelta, predsednika vlade Velike Britanije Churchilla in vrhovnega komandanta NOV in POJ tov. Tita. K tem članom je predlagal še navzoče goste: predsednika AVNOJ-a dr. Ivana Ribarja, predsednika Vrhovnega štaba narodno osvobodilne fronte in POJ Sretana Suvčiča, voditelja britanske voje delegacije mornarja Jonesa, predsednika CK KPJ Milovana Milana, podpredsednika ZAVNOH-a dr. Pavla Gregoriča, sekretarja CK KPH Andrija Hebranga, politkomisarija NOV in POH dr. Vladimira Bakariča, člana IO ZAVNOH Canica Opačiča, člana IO HZS prof. Božidara Magovca in verskega referenta pri Vrhovnem štabu NOV in POJ popa Vlado Zečeviča...«

Te kričave in megalomanske poteze, ki jih uporabljajo komunisti v svojem banditskem življenju, so nekaj edinstvenega. Le žal, da o svojih imenovanjih Roosevelt in Churchill ne bosta mogla biti informirana. Gotovo bi bila z njimi zelo počastena...

Enako burko je uprizoril komunistični poglavar Edvard Kardelj v svojem govoru, ki ga navaja ista številka »Slovenskega poročevalca«. V njem se je otročje pobahal, kako so postala poročila komunističnih tolp sestavni del zavezniških vojnih poročil. Res, lepo priznanje, ko gre glas o razbojništvu slovenskih ko-

(za tiso tako značilne!) veje, da je mogla grajska gospodična tja postaviti svojo klopo. Drugod bi tako tiso ogradiili in jo kazali kot posebnost, pri nas jo pa izmaličimo in obsekamo! Rajni Kollmann je na svojem posestvu zbral vse vrste smrek, — odkar tam vlada mestna vrtnarija, je nekdo skupstil v ta park koze, ki so visoko odrgnile lubje in bodo smreke zaradi smolkavosti propadle.

Ljubljanci smo se vedno veselili poltelja, ko je Tivoli kar v Jakopičevih barvah žarel v pestrem cvetju floksa in tonil v prijetno omamljivem vonju. »Vrt-nare ga je iztrebili in posadili tja solato in drugo zelenjavo, ki jo kljub vojnim časom pridelajo dovolj naši Trnovčani, — če so pa magistratovci želeli uživati lastno solato in peso, so imeli in še imajo dovolj drugega neobdelanega prostora tudi v tivoljskih nasadih samih.

Prosili bi dalje tudi, da bi odstranili neestetske košare za smeti v obliki žab-jih glav. Umetniško spada ta tvorba v isto vrsto kot glinasti sobni preščekli, ki jim raste trava po hrbtu in ki ima zanje Nemece točno oznako: Hausgruel. Prav tako pa naj izginejo v bodoče od Robbovega vodnjaka palme, ki to baročno umetnino le kvarijo in delajo vtis podaljšanih kravih repov s šopom zelenja na vrhu.

Da se vrneto k začetku: takoj mora prenehati peti sekira v tivoljskih nasadih in gozdovih. Če rabi kdo drva, naj zato tukaj le javni park in le sprehodni gozd. Če pa rabi drva mestna vrtnarija za svoj zimske rastlinjake, velja zanjo isto: Drugod naj dobi kurivo, ker je bolje, da pogine vsa tuja vrtnarska erkljarija, ko da se uničujejo naši lepi in častitljivi javni nasadi. Vse palmicevje in cvetlične tortice ne odtehtajo enega domačega, v vrtno arhitekturo pravilno postavljenega leskovega grma.

ministov po celem svetlu Otročja samoljubnost in domišljavost veje tudi iz Kardeljevih »velepolitičnih« izjav, kjer komunistični poglavar slovensko naznanja, »da se zavezniške operacije v Italiji ne dajo primerjati z vzhodno fronto«, nakar je zbor komunističnih odposlancev v viharah medključnih izglasoval zahtevo po drugi fronti. Izglasoval zahtevo po drugi fronti...

V to kričavo domišljavost pa Kardelj ni pozabil vrniti prav neprevidno, za kar ga je moral izvršni organ Kominternet gotovo klicati na odgovor, svojo tokrat odkrito in iskreno izjavo, zakaj prav za prav zahteva drugo fronto. Takole pravi Kardelj:

»Mi smo šli v to sveto (!) vojno prav zato, ker si želimo miru... Mi zato danes hočemo mir, borimo se za mir, in zahtevamo takih zaveznikov, da store vse potrebno, kar je v njihovi moči, da se ta mir doseže čimprej. Takšen mir je mogoče doseči takoj, čim se uresniči druga fronta. Čimprej bo druga fronta, prej bo mir. Danes mora slovenski narod jasno razumeti, kaj pomeni druga fronta...«

Danes pa slovenski narod tudi razumeva, kaj pomeni druga fronta za komuniste in kaj oni pričakujejo od nje: priložnost, da zrevolucionirajo Evropo. Kardeljeve besede so več kot jasne in razodnevajo na prav nesramežljiv način in nediplomatično tole misel: komunisti hočejo drugo fronto zato, ker bi s tem radi odprli sovjetskim četam pot v Evropo, ker bi se radi polastili oblasti v Evropi. Škoda, da ni Kardelj istočasno z brzojavnimi pozdravi Rooseveltu in Churchill-u poslal vsakemu tudi po en izvod svojega govora...

Okras vsake knjižnice

je Scottov roman z 200 lepimi slikami

»IVANHOE«

Dobite ga v celo platno in pol platno vezanega po vseh knjigarnah.

Darujte ga za Miklavža!

Savojske spletke na Balkanu

Časnikar Mile Šantič tolmači sporazum

Doseženi sporazum med Dobrosavom Jevdjevčevim ter Ilijo Tribunovičem-Birčaninom na eni in savojkim generalom Dalmazzo na drugi strani je potrdil pozneje tudi Draža Mihajlovič, kakor je to pozneje priznal urednik bivšega beogradskega dnevnika »Politika« Mile Šantič iz Mostarja v svojem govoru pred zbranimi četniki v Trebinju. Na tem sestanku je bil tudi Ilija Tribunovič-Birčanin.

V svojem govoru je Mile Šantič izjavil: »V imenu našega vodstva Vas hočem obvestiti o naši organizaciji, njenih ciljih in njenem delovanju. Naš cilj je vojaško organizirati srbski narod in za vsako ceno dobiti čimveč orožja, nadalje narod moralno pripraviti in ga pravilno usmeriti, da bo vedel kaj mora storiti in koga mora poslušati, ko bo prišel dan obratuna. V tem pravcu smo svojo nalogo temeljito izvršili. Povezali smo zopet med seboj razbite in obrezhrabrene vrste srbskega naroda v vseh srbskih pokrajinah in področjih. S četniško propustnico je danes mogoče potovati čisto svobodno od vasi do vasi od Trebinja pa vse do Skoplja. V vsaki srbski vasi imamo svoje odbore in ljudi ter v vsakem kraju, kjer živi dva Srba, imamo svoje zaupnike. Vsi smo sedaj prepojeni z eno idejo in čakamo na svoje vstajenje: vpustavitve velike Srbije.

Na skupni poveljnik in genialni vodja je Draža Mihajlovič. On živi kot navaden kmet in hodi v opankah in srbski šubari, v kmečki torbi pa nosi generalštabne zemljevide. Srbski kmetje pazijo nanj kot na svoje oči. On je odločen nasprotnik vsakega sodelovanja z Nemci v Srbiji. Zato je krvni neprijatelj Nedića in Ljotića, žal so med Ljotičevci na vodilnih

položajih v Beogradu tudi naši Hercegovci. Trebinjci in Nevesinjeci. Med srbskim orožništvom je okoli 80% državnih uradnikov, toda vsa Srbija je navdušena za Dražo.

Naše sodelovanje s savojskimi Italijani je Draža odobril. V teh siromskih in pasivnih krajih je bilo treba v prvi vrsti rešiti narod pred lakoto. Savojsko italijansko pomoč moramo izkoristiti do skrajne možnosti. Savojski so nam v sedanjih okolištinah neobhodno potrebni. Oni so nam omogočili, da se konsolidiramo in da obratujemo s komunisti, kateri bi uničili nas, če jih ne bi bili mi likvidirali. Mi smo jih uničili ne za fašun savojcev, temveč zaradi nas samih. Oni so nam namreč pobili najuglednejše ljudi in najboljše Srbe po vaseh. Prišel bo dan, ko bomo svoje nasprotnike Italijane in Nemce lahko prepodili, ali bolje, oni bodo sami odšli.

Če ne bo Srbov, bodo pa Kitajci...

Če bi se pa bili komunisti še bolj vrnili med srbsko ljudstvo, bi mi izgubili sebe in naša bodočnost bi bila zapetena. Samo en primer Vam bom navedel, s kakim duhom so bili prepojeni komunisti: Ko so nekemu komunistu iz Mostarja, Čaplini, rekli, da bo srbski narod izginit, če se bo nadaljevalo pobijanje Srbov, je odgovoril: Če bodo izginiti Srbi in jih več ne bo, bodo pa Kitajci! Glavno je, da zmaga naša ideja.

Razen tega nam savojci dajejo orožje in strelivo. Danes imamo v hercegovskih krajih okoli 8000 pušk in nad dva milijona rezervnih nabojev. Draža je dejal: Vzemite orožje, kdor koli vam ga daje. Razen tega dobivamo od savojcev dnevno okoli 5000 hlebec. Vi sami dobro veste,

kaj pomeni to v današnjih časih, ko stradajo ljudje celo po mestih. Za nas je glavno, da ostanemo živi in da ohranimo orožje. To, kar je bilo najhujše, čemo že prebroditi.

Savojscev se ne bojimo. Njihova vojska za nas ne bo nikdar predstavljala življenjske nevarnosti. Oni so nesposobni, da bi nas z orožjem uničili v naših planinah. Nijim je glavno, da ne padajo njihovi ljudje. Z njimi moramo lepo postopati. V nas imajo zaupanje zato, ker smo zatrli komuniste. Gledali bomo, da bomo od njih dobili še nekaj topništva. To bomo zahtevali od generala Dalmazze. Na zadnjem sestanku v Dubrovniku nam je general Dalmazzo dejal, da nam ne bi pustil toliko orožja, če nam ne bi zaupal. Toda mi sami dobro vemo, da mora biti človek pri njeni previden in da njihovim besedam nikdar ne sme do konca verjeti. Oni bodo morda poskušali, da bi nam orožje na lep način odvzeli, toda tu ne bo pomagala nobena premetenost in tudi ne diplomacija in celo tudi sila ne. Orožje, to je svetinja, to je svoboda, to je naš obstoj. Z orožjem smo danes svobodni v naših planinah. Nihče nas ne more kontrolirati. S svojimi ljudmi se sestajamo v Črni gori in Bosni ter se skupno dogovarjamo in delamo načrte. Svoje ljudi pošiljamo tudi v Beograd in celo do Draže. Moramo biti pripravljeni, kadar napoči čas. Srbske pokrajine morajo biti očistene katolikov in muslimanov. V njih bodo živeli samo Srbi. Čiščenje bo treba izvesti temeljito. Vse jih bomo potisnili in uničili brez izjeme in brez usmiljenja. To bo izhodna točka naše osvoboditve. To se bo moralo izvršiti hitro, a istočasno z revolucionarnim zamahom.

(Dalje.)

Krivi preroki

Njihova posebnost je: 1. nauk o skorajšnji, vidljivi sodbi nad svetom po oni nevidljivi sodbi prerokavi v nebesih; 2. zapoved povratka k soboti (Jedovekemu prazniku); 3. tajenje od Boga ustvarjene neumrljivosti človeka; pomiloščenji pridejo v nebesa, drugi pa bodo pokončani brez pekla; 4. zametavanje krščenjanja otrok in zahteva po krstu s potapljanjem — vse to pa s posebnim sovraštvom do katolištva.

IV.

Presoja in ocenitev adventizma.

1. Tajenje neumrljivosti in pekla.*

V smislu nauka adventistov človek tudi po svoji duši ni neumrljiv; minljiv je kakor žival, in samo milost odrešenja mu da večno življenje izvoljenca. Jezus pa pravi (po Mt 10, 28): »Ne bojte se tisti, ki umore telo, duše pa ne morejo umoriti: bojte se namreč tistega, ki more dušo in telo pogubiti v peklu.« Besedilo loči umrljivo telo od neminljive duše in uči — kakor tudi druga besedila, na primer ono o potratnem bogatstvu (Lk 16, 19) —, da živijo tudi duše pogubljenih v večnem ognju, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom. (Mt. 25, 41).

Adventisti govorijo torej o uničenju hudobnih namesto o peklu. Gospod pa trdi že na tistih mestih nasprotno. Dalje še pri Marku (9, 44, 48) o »neugasljivem ognju« in o kraju, »ker črv ne umrie in ogenj ne ugašne«. To mesto je dobesedno vzeto iz Izaije 66, 24. Jasno je, da je značilnost stanje in trajanje muk, ne pa prehod v nič in pokončanje.

Tudi v Razodetju se o hudobnih ne pravi, da bodo uničeni, ampak o hudiču, na tudi o »živalci« in o slažnim prerokom, to je o pristavih Boga sovražnih sil, je rečeno: »In mučeni bodo noč in dan na vekov veke.«

Špekulacija na človeški čuti je spretna. Tudi veren človek bo mislil na svetonske besede o ljubezni Boga, ki je vse ustvaril ter »ne sovraži nič, kar je ustvarilo« (Modr. 11, 25) in »hoče, da bi se vsi ljudje zveličali« (1 Tim. 2, 4). Svetemu Pavlu se zdi, da je Kristusova moč odrešenja dosegla svoj cilj, ako je večnemu Očetu »vse podvrženo« in »se bo tudi sam Sin podvrzel niemu, ki mu je vse podvrzel, da bo Bog vse v vsem.« (1 Kor. 15, 27—28).

Izrek o božji pravičnosti in božji ljubezni bo treba vzporedno gledati. Za krščansko vero sta oba tu in oba sta resnična. Z njima je tako kakor z božjo svestarstvom in človeško odgovornostjo zase, ali pa z milostjo in svobodo: Dejstva s razodetja, kako pa jih združimo, o tem moramo razmišljati: popolnoma razumeti zadevo na zemlji seveda ne moremo. Saj nam je tudi razodeti Bog razodet samo kot »skriti Bog«. Tu moramo zopet usmeriti pozornega čitatelja na cerkvene očake, ki so zadevo drugače razumeli kakor površni adventisti.

2. Bližnji prihod Kristusov.

a) Adventisti danes ne določajo več nikakšnih rokov. Otroci namreč, ki so se kdaj opekli, ne gredo več k ognju.

A postanek adventizma je bil blodnja, ne pa izraz Svetega Duha.

Odločilna za adventizem je bila »vizija«. Vizija ženske. Gotovo, pobožne ženske; a premnoge prav pobožne ženske so že imele iz svoje podzvesti vizije, in so se varale. Ellen White je takrat v hudem položaju iskala poti, kako bi se rešila iz razočaranja. Pri doživljajih, ki prihajajo iz takih v duši zagrebenih korenin, je treba silno previdnosti. Adventisti pa so posebnosti svojega nauka prilagodili ravno tisti »vizije«. »Adventizem« kot nauk in »sabatizem« posebej, na trditve o bližnji končni sodbi n obveznost pred Bogom za soboto za vse narode in čase.

A kaj si naj predstavimo pod »nre-iskovalno sodbu« na onem svetu? Morda to, da pride dejstvo, da smo na zemlji praznovati nedeljo, na zapisnik? Da bi moral Bog šele »preiskovati«, ako hoče kaj ugotoviti?

In kaj bi ugotovil? Da je njegovo krščanstvo, kateremu je dal Svojega Duha na pot in mu obljubil, da ostane vedno pri njem do konca sveta, ta Duh v odlično važni zadevi zapustil? Čudne so besede, ki pridejo sedaj, a drugače ne znamo označiti te neumnosti. Ker je vsa Cerkev do začetka adventizma torej hodila po Kristusovi poti, bi se moral Bog sedaj pravdati z Jezusovim obečanjem, oziroma s samim seboj. Logična posledica tega je, da se je krščanstvo bridko motilo, ker je pač verjelo — zavestni laži... Do takih vrtoglavih skokov prihajajo sekte, ki nočejo verovati, potem pa le verjamejo — tako grozotne bedastoče.

* Vsebinska se krija s (VII.) poglavjem o peklu pri pismosledih.

(Dalje.)

Biseri in drozuli so

PRAVLJICE

ki jih je napisala naša priznana pisateljica LEA FATUR. I. zvezek obsega 67 strani in stane 25.— Hrv. II. zvezek obsega 88 strani in stane 30.— Hrv. Obe knjigi je okrasno ilustriral Fr. Podrekar. LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI. Pred izdajo št. 5. Miklošičeva cesta št. 5.

Slovensko učiteljske je pokazalo pot

Ljubljana, 29. nov.

Prejeli smo tole pismo:
»V nedeljski številki Slovenca sem čital poziv dijakom, naj očistijo svoje razrede. Spomnil sem se na dogodek prejšnjega tedna, ko so na državnem učiteljskem v V. letniku vrgli iz razreda komunistko Ljubič Danico iz Litije, ki se je po večmesečnem »letovanju« vrnila v šolo. Imenovana je po mitingih propagirala komunistični raj, sedaj ko pa ji je kljub zlim postalo prevročje, se je vrnila v Ljubljano kot »nedolžna« in »poštena« Slovenka. Upam, da ji bo slovenski narod izplačal dnevnice njenih uradnih pohodov, a ne v partizanskih bonih, temveč v gotovini. Ob tej priliki bi se bilo dobro ozreti

tudi v internat »Mladika«, kjer je imenovana stanovala. V tem internatu se je namreč porabilo mnogo papirja, s katerim so presite gospodinje in njihovi ljubčki krasili ljubljanske ulice. V. o. na učiteljsku pa vsa čast. Le dobri in zavedni slovenski učitelji bodo smeli vzgajati naš narod. Učiteljske, ki je žrtvovalo svojega najboljši zavednega profesorja g. Petelina, najbrž ne bo dopustilo, da bi kak komunistek — četudi še tako lojalna — prestopila šolski prag. Le tako naprej, drugi pa posnemajte. Kdor je komunist, naj gre h komunistom, če pa tja ne more, pa na cesto, da se izbriše z naroda enkrat za vselej rdeči madež komunizma.

Čiščenje na šolah se je že začelo...

Za junaškim V. c. razredom, na učiteljsku, ki je že pred enim tednom izločil iz svoje poštene družbe komunistično zločinko, so se sedaj vzdramili tudi dijaki drugih šol. Začelo se je na klasični gimnaziji v osmem razredu. Ko je profesor za fiziko odšel iz razreda, je pogumen dijak stopil pred vrata, jih zaprl ter rekel: »Fantje! Počakajte malot! Nekaj se moramo znebiti!« Nato je drugi tovariš stopil na oder in govoril: »Tovariši! Borba je dosegla višek! Mi se bomo za pravico slovenske stvari. Naša zastava je neomadeževana. Ne drži se nas kri nedolžnih Slovencev. Toda komunisti zahtevajo žrtve. Dobro! Dobili jih bodo. Toda iz lastnih vrst, iz vrst njihovih terencev. Ti so tudi v našem razredu. Zato osmošolci klasične gimnazije zahtevamo, da se sledeči odstranijo: Hojs Jofel, Perman Franc, Bitene Franc, Serjavec Janez, Jagodic Vladislav.

Komunisti so sprva mirno poslušali. Ko je pa govornik rekel, da bodo dobili žrtve iz lastnih vrst, so pa nekateri začeli hledeti.

Ko je prebral govornik imena, je tisti, ki je bil prvi pri vratih odprl in iz ohlenci iz poštene slovenske družbe so pobrali svoje stvari in odšli.

Mnogo nedolžne slovenske krvi bi nam bilo prihranjeno, če bi znali tako izločiti pošteno slovensko družbo že pred leti. In mnogo nedolžnih žrtve bomo prihranili v bodoče, če bodo znale tudi druge šole in

druge ustanove posnemati pogumne osmošolce klasične gimnazije.

Istočasno kot osmošolci klasične gimnazije so se ojunčili tudi šestšolci II. moške realne gimnazije na Rakovniku. V odmoru po tretji uri je nekdo zaprl vrata in pozval dijake, naj zasedejo svoja mesta, ker je treba urediti važno stvar, ki se tiče vsega razreda. Nato je stopil na kateder govornik in začel s temle govorom:

»Tovariši, znano vam je, da imamo Slovenci že 15.000 nedolžnih žrtve in da jih nekaterim še ni zadosti. Pripravljali so v Ljubljani pokol 20.000 ljudi najrazličnejših stanov. Kdo je vseh teh zločinov kriv? Najnovejša odkritja pravijo, da so za vsakim zločinom glavni krivci terenci. Terenci so skrili komunisti, ki opazujejo svojo okolico in javljajo morilecem, koga je treba likvidirati. Terenci so po vseh vaseh, po vseh uradih, po vseh šolah. Tudi naša šola ni brez njih in tudi naš razred ne. Naša stvar je, da te zločinske izvrške pomočimo iz razredov. Tudi v našem razredu je tak pičec, ki ima rdeče perje osvobodilne fronte. Piše se Zabltnik Gabrijel.« V razredu je nastalo kričanje. Ves razred je demonstriral: »Ven z njim! Odpri vrata, da naženemo to smrdo-kavro ven!« Mož je pobral svoje stvari ter ves bled odšel. Dva rdeča so druga sta se z njim solidarizirala in odšla z njim. S tem sta se sama pokazala, da ne »spadata« več v razred in sta se sama izključila. To sta Hudnik in Schwarz.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapisih

Kup nesreč v Ljubljani

Na Izanski cesti št. 30 stanujoči Alojzij Bačar se je v nedeljo popoldne hudo ušel v desno nogo pri cepenju drv. — Pesarjeva žena Boža Žunčeva pa se je v soboto ušela v levo roko. — Po obrazu je bil hudo opečen mehaniški vajenec, 16letni France Pogorelec. Iz peči mu je puhnil močan plamen v obraz. Ko je 17letni dijak Zorž Dušan manipuliral z raketo, mu je plamen svignil v obraz in ga hudo opekel. — Zasebnica, 63letna Avgusta Matičeva se je vsekala v levo roko. — Z dežele so pripeljali v ljubljansko bolnišnico več posrečencev. — V Račni je 11letno delavčev hčerko Anico Špeličev popadel hud pes in ugriznil v levo nogo. — V Spognji Zadobrovi je 46letna delavčeva žena Marija Šaškova padla v kuhinji in si zlomila levo roko. — V Logu pri Brezovici se je 33letna posestnikova hči Ivanka Suhadolnikova vsekala v desno koleno. — V Velikih Laščah je padel s poda ter si zlomil desno roko in desna rebra 62letni posetnik Anton Kocijančič.

Razne prometne nesreče

Na Prulah št. 13 stanujoči železniški delavec, 26letni Ivan Potrebujšč je v soboto zvečer na glavnem kolodvoru spodrsnil in padel pod vagon, da mu je kolo zdrobilo v zapetju desno roko. Prepeljal je bil takoj v splošno bolnišnico. — Na Ambrozevem trgu je tramvajski voz podrl 22letno posestnikovo hčerko Ivaniko Petrovčičev iz Logatca, ki je dobila poškodbe po glavi in životu. Zadnji čas je kronika zaznamovala že več silnih tramvajskih nesreč. Ljudje so postali pri vstopanju in izstopanju zelo ne previdni in ne vpoštevajo vseh tramvajskih predpisov. Ljudje so opustili pravilno izstopanje na tramvajskih postajališčih. Ne zmenijo se za druge predpise.

Do 12 vagonov zeljnatih glav

Iz Italije je bilo zadnji čas pripeljanih do 12 vagonov zeljnatih glav, ki

so jih ljubljanski veletrgovci s sadjem in zelenjavo prodajali na živilskem trgu. Stranke so zadnji čas lahko dobivale poljubno množico glav in je šel promet povsem v red. Prodaja je bila dobro organizirana. V soboto je bila zadnja prodaja glav. Ta teden bodo najbrž še tu in tam na prodaj. V Ljubljano pa je prispela velika pošiljka italijanske čebule in rdečega korenja. Za gospodinje bo dobro, da se že sedaj preskrbe s čebulo. Rdeče korenje je dobro tako za ljudsko prehrano kot za živilsko krmo. Za rdeče korenje se posebno zanimajo rejci malih živali, zlasti rejci domačih kuncev.

Novi grobovi

+ Branko Kostič. Umrli je ravnatelj Združenih opekarn v Ljubljani g. Branko Kostič. Pogreb pokojnika bo v sredo, 1. decembra, ob treh popoldne z Zal — kapela sv. Nikolaja — na pokopališču k Sv. Križu.
+ Dora Cizelj. V Ljubljani je umrla gospa Dora Cizelj-Allesch, roj. Debelak, učiteljica v pokopju. Poobeh rajne gospe bo dne 1. decembra ob dveh popoldne z Zal — kapela sv. Jožefa — na pokopališču k Sv. Križu.
+ Franc Drnovšek. V Trbovljah je vdan v Gospodu zaspal g. Franc Drnovšek. Pokopan je bil 22. novembra na domačem pokopališču.
+ Ing. Zelenko Franc. V Ljubljani je za vedno zatisnil oči g. ing. Zelenko Franc. Pogreb pokojnika bo v torek, dne 30. novembra, ob treh z Zal — kapela sv. Andreja — k Sv. Križu.
Vsem rajnim naj sveti večna luč! Zalujočim naše sožalje!

Spominska maša za pokojnega B. Lavriča

V sredo, 1. dec., ob 8 bo v franč. cerkvi na Marijinem trgu pri glavnem oltarju slovesna črna maša za pokojnega junaka Bogdana Lavriča. Prijatelji in znanci vabljeni!

Za današnji dan

Kolodar

Torek, 30. listopada: Andrej, apostol; Justina, devica in mučenica; Mavra, devica in mučenica; Trojan, škof.
Sreda, 1. grudnia: Eligij, škof; Natalija, sveta žena; Nahum, prerok; Kandida, mučenica.

Dramsko gledališče

»Kovarnstvo in ljubezen«. — Red B. Ob 16.

Operno gledališče

Zaprio.
Kino Matica
»Veleturista«. — Predstave ob 15 in 17.

Kino Union

»Da bi bil vsemogočen«. — Predstave ob 15.30 in 17.30

Kino Sloga

»Ljubljana komedija«. — Predstave ob 15 in 17.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarne: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Mr. Deuklanjšček, Cesta Arielle Rec 4 in Mr. Bohinec, Cesta 29. okt. 31.

Zgodovinski paberki

29. listopada:

1. 1780. je umrla Marija Terezija, hči cesarja Karla VI., vladarica habsburških dežel. Po končani težkih bojih za očetovo dediščino se je posvetila preureditvi svoje države. Marija Terezija je prva predstavnica »prosvetljene absolutizma« v avstrijskih deželah. Vlada je sicer še vedno ohranila vse stare pravice, samo da se je v smislu novih prosvetljenih idej posvetila bolj gospodarskemu in kulturnemu dvigu ljudstva. Raznovrstne preobnove v pravosodju, vojski in upravi in zlasti organizacija ljudskih šol so imele izreden pomen tudi za slovenski narod. Vendar se že pod Marijo Terezijo pojavljajo tudi razne naredbe, ki so zlasti pod njenim naslednikom Jožefom II. brez potrebe zatile ljudsko dušo in izzyale hud odpor. Tako je n. pr. nek adlok prepovedal sedmino pri pogrebi in krstih, drugi je odpravil streljanje ob cerkvenih in svetnih slavnostih; prepovedani so bili pasijonski sprevodi veliki teden in nopevanje »kolednikov« o Božiču. Ti odloki so sicer hoteli preprečiti le javne razvade, vendar so mnogokrat občutljivo zadeli tudi ljudsko življenje, ki se je tesno oklepalo starodavnih običajev.

30. listopada:

1. 1806. so Srbi pod vodstvom Karađorža, medtem ko so porazili turški vojski, prvo pri Deligradu ob Moravi, drugo ki je skušala udariti od zahoda na na Mišaru, pregnali Turke tudi iz Beograda in postali v kratkem gospodarji vsega beogradskega pašaluka.

»SVET« Vam nudi bogato čtivo

Ponarejeni »Franc« v prometu

Opozorjamo s tem vso javnost, da se nahaja v prometu ponorba našega »Pravega Franc« kavnega dodatka. »Pravi Franc« v škafah po četrt. pol in šestino kilograma z znakom mlinske izdeljemo izključno mi in je kot kavi dodatke znan v vsakem gospodinjstvu že več desetletij kot izdelek prvorazredne kakovosti. Ovitke povzročene blaga je skoraj za las enak našim originalnim škafam, a se razlikuje od originalne škalte po tem, da je na prednji strani mlinske tiskane v črni barvi, dočim je barva našega mlinskega temno modra kot travkovi in površina okoli napis »Franc«, vsebina ponarejenega ovitka sploh ni nikak kavni dodatek (cikorij), temveč nekakšna zmlata, sipka mešanica. Opozorjamo cenjeno občinstvo, da tega ponarejenega blaga ne kupuje, da ne bi namesto našega kvalitetnega izdelka dobilo le brezvredno mešanico. Proti ponarejevalcu bomo uvedli sodni postopek. — Franc, industrija kavovine d. d. prej Hinka Francka sinovi d. d. Zagreb.

Poštni promet s Škofljico obnovljen

Počeniš z 27. novembrom se vzpostavil redni poštni promet s pošto Škofljica, ki bo zaenkrat opravljala samo navadno pismenko službo, brez priloženih pošilk.

Radio Ljubljana

dnevni spored za 30. november:

8.30 Jutrani koncert — 9 Poročila v nemščini in slovenščini — 12 Popoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Koncert za razvedrilo iz vaje radijski orkester, vodi dirigent D. M. Sijane — 14 Poročila v nemščini — 14.15 Popoldanski koncert — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Popoldanski koncert — 19 Slovenska ljudska oddaja — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.40 To se tiče vsakega — 19.45 Napoved sporeda za naslednji dan; sledi mala medigra — 20 Poročila v nemščini — 20.10 Koncert klasičnega tria — 20.50 Skrivnosti vojskovanja — 21.10 Vojaške pesmi — 21.40 Prenos oddaje iz Bozarske — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Glasba za lahko noč.

Najlepše in najcenejše

Miklavžovo darilo

je bogato ilustrirani roman

»IVANHOE«

Broširana knjiga velja le 35 lir, v polplatno vezana pa 45 lir.

Dobite jo v vseh knjižarnah in v uredništvu »Slovenca«.

Dramsko gledališče

Torek, 30. nov., ob 16: »Kovarnstvo in ljubezen«. Red B.

Sreda, 1. decembra, ob 16.30: »Cvetje v jeseni«. Red A.

Četrtek, 2. novembra, ob 16: »Normanski junaki«. Red Četrtek.

Petek, 3. decembra: Zaprio.

Sobota, 4. decembra, ob 16: »Snežulčica«. — Nastop sv. Miklavža. Izven. Mladinska predstava. Cene od 22 lir navzdol.

Nedelja, 5. decembra, ob 14: »Snežulčica«. — Nastop sv. Miklavža. Mladinska predstava. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Ob 16.30: »Snežulčica«. Nastop sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Berite »SVET«

Operno gledališče

Torek, 30. nov.: Zaprio.

Sreda, 1. decembra, ob 16: »Netopir«. Opera. Red Sreda.

Četrtek, 2. decembra, ob 16: »Thais«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Petek, 3. decembra: Zaprio.

Sobota, 4. decembra, ob 16: »Netopir«. Opera. Izven.

Nedelja, 5. decembra, ob 16: »Snežulčica«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Z Goriškega

Za misijone

V goriški nadkofiji so nabrali v zadnjih mesecih za misijone 42.200 lir. Največ so prispevale sledeče župnije: Tržič (6.935.—), Cervinjan (5.000.—), župnija svetega Ignacija v Gorici (4.553.—), Ajdovščina (3.128.—), Komen (1905.—), Slovenc (2.155.—), Kormin (2.718.—), Kronberg (1.010.—). Te številke zgovorno pričajo, da je verska zavest pri nas vendarle še močna in tvorna.

Zopet strelji v temi

V bližini Sv. Lucije se pretekli teden neznanci obstrelili 42letnega Andreja Janeža, ko se je vračal domov. Težko ranjenega je bolniški avto prepeljal v go rsko bolnišnico, kjer se sedaj zdravi.

Zahvala svetega očeta

Sveti oče se je brzojavno zahvalil goriškemu nadškofu za sožalje, ki mu ga je ta izrekel po letalskem napadu na Vatikan. Obenem je papež poslal vernikom nadškofije svoj apostolski blagoslov.

Gibanje prebivalstva

V tednu od 14. do 20. novembra je bilo v Gorici 19 rojenih, 17 oseb je umrlo; poroke so bile pa tri.

Dnevne novice

Rakolekclja za gospode z akademsko izobrazbo bo v sredo, 1. decembra 1943, ob 18.15, v cerkvi pri Križankah. — Gospodje vladno vabljeno!

Bratovščina sv. Rešitelja Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 2. decembra, v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 6.30 bo sv. maša z blagoslovom za žive in rajne članke bratovščine. Udeleženci dobe ta dan popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

Nativna perca, boljša, dobro ohranjena kupuje po najvišji dnevni ceni trdka EVELREST, Prešernova 44.

Opozorilo študentom onih dijakov-laj srednjih, strokovnih in mešanih šol, ki letos nimajo rednega pouka, nujno svetujemo, da ne puščajo svojih otrok brez dela. Vpisite jih v tukašnji korepetitorij »Napredek«, ki redno in nemoteno pripravlja dijake inje za vse šole in razrede, za vse ali posamezne predmete in tudi jezike. Posebni tečajji matematike. Najlepša prilika za uspešno redno šolanje dijakov-inj. Poseben oddelek tudi za privatne izpite. Pouk je priznana najboljši zaradi odlične organizacije in se vrši v ločenih skupinah za vse razrede in to v središču mesta na Kongresnem trgu. Zahtevajte prospekt. Vodstvo specialnih inštrukcij, Kongresni trg 2-11.

Dijaki inje srednjih in višjih šol, ki nimajo predavanih, najuspešneje izkoristijo prosti čas s posebnim tečajem strokovnih predmetov. — Književnost, stenografija, strojeplaje, trgovska matematika, trgovstvo, trgovska korespondenca in tuji jeziki. Izbra predmetov po želji. Praktična izobrazba za bodočnost za vsakega. Vpisovanje dnevno, prospekt na razpolago. — Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2-11.

Sporočamo sv. Miklavžu, da si lahko nakupi v večji izbiri izračne, sportne in globoke otroške vozčke pri tvrdki »Tribuna« FERDO LAZAR, Karlovska cesta 4

Upraviteljstvo III. mešane mešanske šole v Ljubljani — Moste javlja, da uradno do nadaljnjega na Miklošičevi cesti 22a-III. (Delavska zbornica) od 10-12.

Sv. maša zadušnica za pokojnik bogo-slovcevm Jožefom Logarjem bo v sredo ob 6.45 v cerkvi sv. Terezije na Kodeljevem. Vabljeni okoliščani, znanci in prijatelji.

Sv. Miklavž bo letos obiskal in obdaroval pridne otroke, pa tudi odrasle v frančiškanskih dvorani v nedeljo, 3. in v ponedeljek, 6. decembra, obkrat ob 4 popoldne. Vstopnice in vse informacije dobite ob sredo, 1. decembra, dalje od 9-15 v Škrabčevi soli — na koga frančiškanske paaže v 1. nadstropju.

Gospodarstvo

Uvoz tovornih avtomobilov na Madžarsko. Da se pospeši motorizacija na Madžarskem, je do konca leta podaljšano dovoljenje za carine prost uvoz tovornih avtomobilov na Madžarsko.

Belgijsko potrnanje posojila. Dne 15. oktobra letos se je začel podpis novega državnega posojila z amortizacijsko dobo 20 let. En mesec in en teden po začetku vpisa je bilo podpisanih 5.007 milij., kar je več kakor je dala kakršna koli prejšnja emisija belgijskih državnih posojil.

KINO MATICA 22-41

V vselem nadse zabavnem filmu

»Veleturista«

bomo videli, kako je kuznarni mojster, ki je hotel preživeti veselo pustno večero brez svoje ženke — V glav. vlogah: Joe Stükel, Trude Hestenberg, Alice Treff itd.

PREDSTAVE ob delavskih ob 15 in 17.30, ob nedeljah: 12.30, 13.30, 15.30 in ob 17.30.

KINO SLOGA 22-44

Odlična igralska dvojica

Magda Schneider in Albert Maternstok v velezbavnem filmu

»Ljubljana komedija«

Sodoljujejo: Lizzi Waldmüller, Johannes Hiemann, Rudolf Carl in drugi.

PREDSTAVE ob delavskih ob 15 in 17, ob nedeljah: 12.30, 13.30, 15.30 in ob 17.30.

Nabavite si stopnice v predprodaji!

KINO UNION 22-21

Vse osrečiti more le HANS MOSER

»Da bi bil vsemogočen«

Hans Moser, Irene von Mayendorff, Lotte Lanz, Ruth Eweler, Ivan Petrovič itd.

PREDSTAVE ob delavskih ob 15.30 in 17.30.

KULTURNI OBZORNIK

Dr. Josip Turk,

»Vatikanski arhiv«

Kot XI. zvezek Razprav Bogoslovne Akademije je v založbi iste Akademije izšla razprava »Vatikanski arhiv«, ki jo je spisal dr. Josip Turk, profesor cerkvene zgodovine na teološki fakulteti v Ljubljani.

O tem predmetu se v naši literaturi do sedaj še ni pisalo, čeprav so tudi nekateri, a bolj redki slovenski zgodovinarji, med njimi pisatelj sam, že raziskovali zgodovinsko gradivo, ki je v tem osrednjem arhivu katoliške Cerkve nakopičeno tudi za zgodovino slovenskega naroda. Vprašanje o vatikanskem arhivu je sploh važno poglavje iz arhivistike. Pričujoča razprava bo vsakemu slovenskemu zgodovinarju, ki se zanima za zgodovino vatikanskega arhiva, zelo dobrodošlo pripomoček. Nudi nam zgoščen pregled o pomenu, zgodovini, sestavinah in znanstveni uporabi vatikanskega arhiva ter o praktičnem dostopu do njega in njegovih zakladov. Razprava je retraktacija dela, ki ga je prav letos izdal nemški profesor K. A. Fink v založbi Nemškega historičnega inštituta v Rimu. Pisatelj nas seznani z vsebino te-

ga dela, poudarja njegovo veliko vrednost, a ga obenem izpopolnjuje zlasti v svrhu njegove boljše preglednosti in večje praktične uporabe. Za to slovensko razpravo bo gotovo tudi vodstvo Vatikanskega arhiva našemu pisatelju hvaležno.

Dale Carnegie: Kako si pridobiš prijateljev

»Svetovna« knjižnica hoče izdati poljudno-znanstveno knjigo z raznih področij znanosti. Poljudnost in znanstvenost nista tako lahko združljivi, le posebnost ne, že naj bo poljudno-znanstveno delo zbirka nasvetov za praktično ravnanje. Znano je namreč, da se znanost bavi samo s tem, kakšna je zakonitost v svetu pojavov, ne pa tudi z vprašanjem, kakšno naj bo človeško ravnanje glede na to zakonitost. S tem, kako naj človek ravna, da bo dosegel postavljen namen, se po prevladujočih naporih bavi tehnologija ali kakor že hočemo to imenovati. Carnegijeve knjige govorijo in tudi neče biti znanstvena v tem pomenu, da bi raziskovala samo dejstva, ne da bi jih upela v obenem izkoristiti za praktične uspehe. V tem je njena uporabnost, tudi poljudnost. Avtor sam naglašja: »Pravi-

la, ki jih bom podal, niso kakšna teoretična razlaga...« »Ta knjiga hoče biti dejanje.« Njen namen je, naučiti nas uspešno obnehati z ljudmi pri naših ekcijah, pokazati nam, kako si pridobimo prijateljev in dosegamo v življenju uspehe s pravnimi odnosi do drugih. Zato bi knjigo upravičeno lahko imenovali tudi »Psihologija uspeha«, kot jo naziva hrvaški prevod.

Delo kaže globoko psihološko poznanje človeške narave; v tem je njegova znanstvena vrednost. Velik pomen pa ima predvsem zaradi praktične uporabnosti. To je ena redkih knjig v svetovni knjižavnosti, ki rešuje vprašanje, kako naj ravnamo z ljudmi, da bomo v družbi uspehi. Knjiga je dragocena prav zato, ker je to vprašanje za vsakega človeka silnega pomena. Naj življenjski uspeh zavisi navadno bolj od spretnosti v ravnanju z ljudmi, kot od strokovne usposobljenosti. To je avtor stalno ugotovil. Če so torej metode, ki nam jih priporoča, tako življenjsko pomembne, čemu se ne bi poslužili o njih in se jih posluževali?

Carnegie nam o njih razpravlja praktično, na podlagi dolgoletnih skušenj in opazovanj. Sam je v življenju preizkušal svoje metode z velikim uspehom. Nato jih je posredoval tudi drugim v mnogih tečajih, ki jih je prirejal predvsem za poslovne ljudi. Ustanovil je celo poseben inštitut za preiskovanje vprašanja »kako

pridobiti prijatelje«. Svoje izsledke nam potrjuje z mnogimi primeri iz življenja. Zato je knjiga izredno zanimiva. Bere se kot napet roman.

Sveda pa bi pogrešil, kdor bi iskal v njej samo zabavnega čtiva. Knjiga hoče vzgajati ljudi za nastopanje v življenju. Torej ni zadosti, če jo preberemo in odložimo. Tre

85. Marija pa je le nemo odmajala z glavo in še bolj pobledele. »Kakor sama veš!« je tudi Pepa zmignila in odskočila proč. Za njo so gledali Mičca, pes in razdrti mlin in solze so jim kalile pogled.

MALI OGLASI

MIKLAVZ
bo letos obdaril dija-ke z »Iločinim obzor-ji«, praktično knji-žico za šolo in dom. Dobi se v knjigarnah in pri založbi: Novi trg 5. — Cena 20 lit.

MISL. PODGANE
in šurke zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v droge-riji KANC, Židovska ulica 1. (l)

STEKLENICE
razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na va-šo željo jih prevza-memo na domu. — B. Guštin, Vodnikov trg št. 2.

OD »MAMA« MLEKA
prazne škatle zopet kupujemo. B. Guštin, Vodnikov trg 2.

BREŽOVE METLE
držaje za lopate, ome-la itd. dobite pri Go-spodarski zvezi, Blei-weisova 29 in Mai-štrova 10. (l)

POSODO
za kisanje repe dobite pri Gospodarski zvezi.

DRSALNE CEVLJE
št. 39 ali 40, kupim. Ponudbe upravi »Slo-venec« pod »Drsalne čevlje« št. 8200.

ZIMSKI SUKNJIC
za sibekejšo postavo, primeren za delavca, prodam, Vošnjakova 4, hišnik.

IZGUBILA SEM
v nedeljo okoli 4 pop. temnorjav muf iz ko-že pri Krcovi vili v Prisojni ulici. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v upravi »Slovenec«.

TRICIKELJ
dobro ohranjen, za 5 leta staro punčko, ku-pim. Naslov v upravi »Slovenec« pod 8197.

GRAMOFON
»His Masters Voices« — malo rabljen, s 25 plo-ščami, ugodno prodam. Ogled vsako popoldne od 2 dalje. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8194. (l)

PRIDNO DEKLE
pošteno in zdravo, ki zna tudi kuhati, išče-mo. Naslov v upravi »Slovenec« pod 8211.

AVTO »DKW«
nov, prodam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8198.

V najem vzamem z novim letom 1944

GOSTILNO
z ugodnimi prostori in shrambami v mestu Ljubljana. Najemina po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Gostilnac« št. 8192.

ČRNO ROKAVICO
usnjeno, sem izgubil v soboto, dne 27. t. m. ob 16 pri zadnji tram-vajski postaji na Ra-kovniku ali v bližini na cesti. — Najditelja prosim, da mi jo vr-ne v upravo »Slovenec«, Kopitarjeva 6.

ALI VESTE,
da vozi velik del av-tomobilov danes s pre-mogom? Od kdaj, po čigavi zaslugi in kako, boste brali v prihod-nji »Svetovi« Mevilki! Naročite se na »Svet«.

S Spod. Stajerskega

Gospodinjska šola v Celju. V Celju so te dni odprli gospodinjsko šolo, katero vodi Lang. V novi gospodinjski šoli bo dobilo potreben pouk v kuhanju, gospo-dinjstvu, šivanju in negi otrok 400 mla-den iz celjskega okrožja v starosti od 14. do 18. leta.

Ponesrečenca. 81letna Marija Lor-ber iz Maribora si je zlomila roko. Po-sestnik Karol Kit iz Krčevine je pri padcu z drevesa zadobil težje notranje poškodbe. Oba ponesrečenca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Dotrpela je in odšla k Bogu naša nad vse ljubljena soproga, mamica, hčerka, sestra, svakinja, teta in sestrična, gospa

Dora Cizelj-Allesch
rojena Debelak
učiteljica v pokoji

Pogreb blage pokojnice bo v sredo, dne 1. decembra 1943, ob 2 popoldne z žal, iz kapelice sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maša za dušnico bo v četrtek, dne 2. decembra, ob 9 v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, Smarje pri Jelšah, dne 28. novembra 1943.

Globoko žaljuje:

Janko Cizelj-Allesch, soprog
poštni inspektor v pokoji
Nana Cizelj-Allesch, hčerka
Ana Debelak, mati
Zofka Debelak, sestra
in ostalo sorodstvo

Umrl nam je naš ljubljani soprog in oče, gospod

ing. Zelenko Franc

vseučiliški profesor

Pogreb našega dragega pokojnika bo v torek, 30. nov. 1943, ob 3 z žal, iz kapele sv. Andreja na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. novembra 1943.

Ruža, soproga; Vera, hči; Vladimir, sin
in ostalo sorodstvo

Rektor univerze v Ljubljani
in profesorski zbor tehniške fakultete
sporočata žalostno vest, da je dne 28. novembra 1943 umrl gospod

ing. Franc Zelenko

profesor tehniške fakultete v Ljubljani

Univerza bo ohranila pokojnega člana svojega profesorskega kolegija v trajnem in hvaležnem spominu.

Pogreb bo v torek dne 30. novembra 1943 ob 15 popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalalah, na pokopališču pri Sv. Križu.

Pri zločinskem napadu na vas Grahovo pri Cerknici je padel kot žrtev gospod

Petrovič Radoslav

občinski tajnik v Cerknici

in našel skupni grob s svojimi tovariši-soborci. Njegovo zogleleno truplo čaka dneva vstajenja in plačila na gra-hovskem pokopališču.

Bodi mu ohranjen časten spomin!

Občina Cerknica

KLOBUCARNA

„PAJK“

Vam strokovno cenati, preoblikla in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klobukov. — Se priporoča

RUDOLF PAJK, LJUBLJANA,
SV. PETRA CESTA ŠT. 33
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 22
(Nasproti hotela Union)

Zdržene opekarne d. d. v Ljubljani
sporočajo žalostno vest, da je umrl njihov zaslužni ravnatelj, gospod

Branko Kostić

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 1. decembra 1943 ob 3. uri popoldne z žal, iz kapelice sv. Nikolaja, na pokopališču k Sv. Križu.

Za podjetje velezaslužnega ravnatelja bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Ljubljana, dne 28. novembra 1943.

Zdržene opekarne d. d.
v Ljubljani.

Globoko potrta sporočam vsem sorodnikom, prijate-ljem in znancem prežalostno vest, da nas je v nedeljo, dne 28. novembra 1943, za vedno zapustil moj srčno ljubljani, najboljši mož, zlati tatica, sin, brat, zet in svak, gospod

Branko K. Kostić

ravnatelj Zdrženih opekarn d. d. v Ljubljani
in rezervni poručnik

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 1. de-cembra 1943 ob 3 popoldne z žal, kapelica sv. Nikolaja, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Beograd, Črnomelj, dne 28. novembra 1943.
Jelica roj. Ambrož, žena

Branka, hčerka
Kosta Kostić, ravnatelj banke v pok., oče
Vasilija, mati
Ing. Vukašin, dr. Živko, prof. Mile, bratje
Radojka, učiteljica, prof. Bosiljka, sestra
Gabrijel Ambrož, kmet, ref., tati; Jelka, tašča
Dr. Oton Ambrož, novinar, svak